نام و نام خانوادگی:	وزارت آموزش و پرورش اداره کل آموزش و پرورش استان هرمزگان مدیریت آموزش و پرورش شهرستان بندرلنگه دبیرستان متوسطه دوم نمونه دولتی شهید بهشتی آزمون نوبت اول ۱۴۰۴-۱۴۰۵	تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/ ۱۰/۱
نام پدر:		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
نام درس: علوم و فنون ۳		ساعت شروع: ۱۰ صبح
رشته تحصیلی و پایه: دوازدهم انسانی		تعداد صفحات: ۳ صفحه
نام دبیر: سعید دلشاد		تعداد سوالات: ۱۸ سوال

هو الولی الحمید

سوالات

	جانوران بت نمی‌پرستند، قلدر نمی‌تراشند و به کثافت کاری های خودشان نمی‌بالند؛ برای همین تاریخ ندارند!	
	تاریخ ادبیات	
۱	گلشن صبا به تقلید از سروده شده و خداوند نامه حماسه ای مذهبی در بیان است	۰,۵
۲	کدام یک جز آثار محمدتقی بهار نیست؟ الف: تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران ب: سبک شناسی ج: تاریخ تطور نظم فارسی د: شمس و طغرا	۰,۲۵
۳	کدام یک جز آثار میرزاده عشقی است ؟ الف: شمس و طغرا ب: مجله بهار ج: سه تابلوی مریم د: چرند و پرند	۰,۲۵
۴	اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامه فارسی پرداخت ..... بود .	۰,۲۵
	سبک شناسی	
۵	چه عواملی در کاربرد جمله ها و ترکیب های زبانی در شعر دوره بیداری نقش موثر داشت؟	۱
۶	خصوصیات زبانی شعر دوره بیداری را نام ببرید؟(۳ مورد)	۰,۷۵
۷	چرا در عصر مشروطه رمان‌های تاریخی پرکاربردترین موضوع رمان هاست؟	۱
	زیبا شناسی (آرایه ادبی)	
۸	با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. **پدرم روضه رضوان به دو گندم بفروخت ناخلف باشم اگر من به جویی نفروشم** الف: در این بیت با تناسب بین چه واژگانی آرایه مراعات‌نظیر به وجود آمده است؟ ب: درباره تلمیح به کار رفته در این بیت توضیح دهید.	۱
۹	آرایه های مراعات نظیر،تلمیح، تضمین،لف ونشر، تضاد و متناقض نما (پارادوکس) را در بیت های زیر مشخص کنید؟ **کلمه یا ترکیب واژگانی بیانگر آرایه را مشخص کنید.** الف: فلک در خاک می غلتید از شرم سرافرازی اگر می دید معراج ز پا افتادن ما را ب: فرو رفت و بر رفت روز نبرد به ماهی نم خون و بر ماه گرد	۳

www-kanoon.ir

	ج: در نیابد حال پخته هیچ خام پس سخن کوتاه باید والسلام د: شعاع درد مرا ضرب در عذاب کنید مگر مساحت رنج مرا حساب کنید؟ ه: چشم حافظ زیر با م قصر آن حوری سرشت شیوه □جنات تجری تحتها الانهار□ داشت و: گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ نشان عاشقان باشد که خوش بینی از دریا	
۱۰	در بیت های زیر تشبیه ها را مشخص کنید؟ (دو رکن اصلی تشبیه را در هر کدام مشخص کنید) الف: بیا به خانه آلاله ها سری بزنیم زباغ دل خود حرف دیگری بزنیم ب: این مه که چون منیژه لب چاه می نشست گریان به تازیانه افراسیاب رفت ج: همچون همچو فرهاد بود کوه کنی پیشه ما کوه ما سینه ما، ناخن ما تیشه ما	۲
۱۱	کدام یک جز آرایه بدیع لفظی نیست ؟ الف: سجع ب: ایهام ج: جناس د: ترصیع	۰,۲۵
	موسیقی شعر (عروض)	
۱۲	با خوانش درست بیت ها و درک پایه های آوایی هر بیت، مشخص کنید که وزن کدام بیت همسان و کدام بیت ناهمسان است؟ (پس از جدا کردن ارکان نوع آن را مشخص نموده) الف: دلم سر به هامون رها می پسندد سرم بالش از صخره ها می پسندد ب: گشته ام در جهان و آخر کار دلبری برگزیده ام که مپرس	۰,۷۵
۱۳	نشانه های هجایی بیت زیر را به دو صورت برش بزنید؟ (در صورت امکان وزن هر کدام را بنویسید) کشتی شکستگانیم ای باد شرطه برخیز باشد که بازبینیم دیدار آشنا را	۱
۱۴	اختیارات شاعری را در بیت های زیر مشخص کنید؟ (نوع اختیار شاعری و جایگاه هجایی آن را مشخص کنید) الف: همه کارم ز خودکامی به بدنامی کشید آخر نهان کی ماند آن رازی کز او سازند محفل ها ب: پیش کمان ابرویش لابه همی کنم؛ ولی گوش کشیده است از آن گوش به من نمیکند	۱
۱۵	علامت های هجایی هر یک از اوزان زیر را بنویسید. مستفعلن: فاعلاتن: مفعولُ: فع لن:	۱
۱۶	وزن بیت زیر را پس از تقطیع هجایی و الگوی هجایی بنویسید؟ گشت یکی چشمه ز سنگی جدا غلغله زن، چهره نما، تیزپا	۲

www.kanoonir

تحلیل نظم و نثر

۱۷	متن زیر از کتاب (چرند و پرند) دهخدا را در دو سطح زبانی و ادبی بررسی کنید؟ باری، چه دردسر بدهم ؟ آنقدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار واداشت. حالا که می بیند آن روی کار بالاست، دست و پایش را گم کرده، تمام آن حرفها یادش رفته. تا یک فراش قرمز پوش می بیند، دلش می تپد. تا به یک ژاندارم چشمش می‌افتد، رنگش می پرد، می گوید امان از همنشین بد. الف: زبانی ب: ادبی	۲
۱۸	شعر زیر را در دو سطح ادبی و فکری بررسی کنید؟(از هر سطح دو مورد) از ملک ادب حکم گزاران همه رفتند — شو بار سفر بند که یاران همه رفتند آن گرد شتابنده که در دامن صحرا ست — گوید چه نشینی که سواران همه رفتند داغ است دل لاله و نیلی است بَرِ سرو — از باغ جهان لاله عذاران همه رفتند افسوس که افسانه سرایان همه خفتند — اندوه که اندوه گساران همه رفتند یک مرغ گرفتار در این گلشن ویران — تنها به قفس ماند، هزاران همه رفتند خون بار بهار از مژه در فرقت احباب — از پیش تو چون ابر در بهاران همه رفتند الف: ادبی ب: فکری	۲

نمره به عدد: نمره به حروف: نام مصحح: محل مهر مدرسه

www-kanoon.ir

۱) گلشن صبا به تقلید از بوستان سعدی سروده شده و خداوندنامه حماسه‌ای مذهبی در بیان معجزات پیامبر و دلیری های حضرت علی است.

---

۲) د (شمس و طغرا)

---

۳) ج (سه تابلوی مریم)

---

۴) میرزا آقا تبریزی

---

۵)

۱) اغلب شاعران صرفاً به محتوا گرایش داشتند.

۲) برخی شاعران تسلط کافی برای ادبیات کهن نداشتند.

۳) شاعران برای آگاه‌سازی مردم و انتشار آثار در روزنامه‌ها ناگزیر بودند به شتاب شعر بسرایند.

---

۶)

۱) سادگی و روانی از بارزترین شاخصه‌های زبان شعر عصر بیداری است.

۲) شعر این دوره به دلیل موقعیت اجتماعی و انقلابی برای عامهٔ مردم قابل فهم است.

۳) گروهی مانند ملک‌الشعرای بهار و ادیب‌الممالک فراهانی با آگاهی از سنت‌های ادبی به زبان پرصلابت گذشته وفادار ماندند و گروهی دیگر به زبان ساده و صمیمی کوچه و بازار روی آوردند و از واژه‌ها و اصطلاحات موسیقی عامیانه و حتی واژه‌های فرنگی بهره بردند.

۴) در شعر برخی از شاعران این دوره توجه به واژگان کهن مشاهده می‌شود.

---

۷) چرا که از سویی نوعی باستان‌گرایی و روحیهٔ کاوشگرانه در شناخت هویت گذشته میان آن‌ها حاکم بود (۰٫۵) از سوی دیگر به دلیل سیاست‌های رایج در جامعه نگارش رمان‌های تاریخی و اجتماعی سطحی در قیاس با کارهایی مثل روزنامه‌نویسی یا نوشتن رمان سیاسی دردسر کمتری داشت و بر این اساس جز تعداد اندکی رمان تاریخی رمان دیگری نوشته نشد. (۰٫۵)

---

www-kanoon-ir

۸)

الف) گندم ، جو و ...

ب) این بیت اشاره به داستان حضرت آدم و رانده شدن از بهشت دارد.

---

۹)

الف) متناقض‌نما (فلک در خاک می‌غلتید و شرم سرافرازی و معراج ز پا افتادن ما)

ب) لف و نشر (فرو رفت به ماهی نم خون- برفت بر ماه گرد)

ج) تضاد (پخته و خام)

د) مراعات نظیر (شعاع ضرب مساحت)

هـ) تضمین (مصراع دوم)

و) تلمیح (مصراع اول اشاره به داستان حضرت ابراهیم دارد و مصراع دوم اشاره به داستان حضرت موسی دارد.)

---

۱۰)

الف) مشبه: دل/ مشبه‌به: باغ

ب) مشبه: مه / مشبه‌به: منیژه

ج) مشبه: پیشه ما / مشبه‌به: فرهاد

---

۱۱) ب (ایهام)

---

۱۲)

الف) همسان (۰،۲۵) تک‌لختی (۰،۲۵)

ب) ناهمسان

---

www-kanoon-ir

(۱۳

کش	تی	ش	کس	ت	گا	نیم	ای	با	د	شر	ط	بر	خیز
با	شد	ک	با	ز	بی	نیم	دی	دا	ر	ءا	ش	نا	را
–	–	U	–	U	–	–	–	–	U	–	U	–	–

* مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن/ مستعلن فعولن مستفعلن فعولن

(۱۴

الف)همه (بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه) * کشیداخر (حذف همزه)

ب) ابرویش (کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند) * است از آن (حذف همزه)

(۱۵

مس	تف	ع	لن	/	فا	ع	لا	تن	/	مف	عو	لن	/	فع	لن
-	-	U	-		-	U	-	-		-	-	-		-	-

(۱۶

گش	ت	ی	کی	چش	م	ز	سن	گی	ج	دا
غل	غ	ل	زن	چه	ر	ن	ما	تی	ز	پا
–	U	U	–	–	U	U	–	–	U	–

*مفتعلن مفتعلن فاعلن

(۱۷

الف) عامیانه بودن - وجود واژگان فرنگی مثل ژاندارم

ب) نبود صنایع ادبی در متن ـ مطابق ذوق عامه مردم بودن

(۱۸

الف) قالب قصیده ـ وجود فراوان آرایه‌های بدیع و بیان

ب) حسرت شاعر از مرگ روشنفکران ـ غنیمت شمردن فرصت‌ها